

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/4/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3519203737
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3519203737.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobcu: V. G. G. so sídlom I. XX, H., V.: XX XXX XXX, zastúpeného N. N. D., advokátom, so sídlom I. XX, H., proti žalovanému M. D., narodenému XX.XX.XXXX, bytom I. W. XXX, zastúpeného N. & C., G. so sídlom F. XX, H., za účasti osobitného subjektu - B. F. D. B. C. G. so sídlom D. T. X, H., V. XX XXX XXX, o zaplatenie 1 120,25 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 8Csp/68/2019-139 zo dňa 15. júna 2021 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., vo výroku III. a vo výroku IV. z r u š u j e a v rozsahu zrušenia v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojim rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 885,38 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 885,38 eur od 30.05.2017 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.), žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 58 % (výrok III.) a osobitnému subjektu náhradu trov konania nepriznal (výrok IV.). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že spoločnosť X. Q. R., Z.. poskytla žalovanému zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 16.05.2016 úver vo výške 1 100,- eur. Právny predchodca žalobcu žalovanému listom odoslaným žalovanému dňa 26.03.2017 žalovaného vyzval na zaplatenie dlžnej sumy 91,98 eur s tým, že ak nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 1/2017, bude oprávnený úver zosplatiť. Z vrátenej zásielky vyplynulo, že žalovaný si uvedenú zásielku neprevzal, a tak mal súd prvej inštancie za to, že sa dostala zásielka žalovanému do dispozície (doručenie fikciou). Oznámením zo dňa 24.05.2017 právny predchodca žalobcu žalovanému oznámil, že záväzok sa stal splatným, pričom uviedol, že doručenie tohto oznámenia žalovaný v konaní nenamietal. K zosplateniu úveru došlo tak pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.01.2017. Posúdenie tejto skutočnosti bolo rozhodné pre zistenie začiatku plynutia premlčacej doby. Súd prvej inštancie s poukazom na rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/288/2016, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/242/2017 a krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/169/2018, v zmysle ktorých je rozhodnou pre začiatok plynutia premlčacej doby v spotrebiteľských právnych vzťahoch v prípade zosplatenia splatnosť tej splátky, ktorá je rozhodná pre uplatnenie zosplatenia, mal za to, že začiatok premlčania je potrebné viazať na splatnosť splátky splatnej dňa 20.01.2017. S poukazom na § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie mal za preukázané, že boli splnené kumulatívne obidve podmienky, a to s poukazom na dodržanie aspoň 15 dňovej lehoty na upozornenie spotrebiteľa zo strany dodávateľa a uplynutím viac ako 3 mesiacov pre možné uplatnenie práva dodávateľa na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru. Ustálil, že premlčacia doba začala plynúť 21.01.2017 a uplynula 21.01.2020, pričom ak bola žaloba podaná právnym predchodcom žalobcu dňa 20.12.2019, bola podaná v rámci 3-ročnej premlčacej lehoty (§ 100, § 101 Občianskeho zákonníka). Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že dohodnuté úroky z úveru sú v hrubom rozpore s dobrými mravmi, nakoľko podľa zverejnených priemerných úrokových sadzieb na webovom sídle Národnej

banky Slovenska poskytnutých pre spotrebiteľské úvery v rozhodujúcom období (t.j. ku dňu 16.05.2016, kedy bola uzavretá Zmluva) v kategórii Nové úvery pre domácnosti, pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov činila úroková sadzba hodnotu 5,80 % ročne. V zmluve bola dohodnutá ročná úroková sadzba 24,92 %, čo je zjavne v rozpore s dobrými mravmi. Vzhľadom na to sa v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý úver pokladá za bezúročný a bez poplatkov, pretože odporuje dobrým mravom a zásadám poctivého obchodného styku. Súd prvej inštancie uviedol, že dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009). Úroková miera dohodnutá medzi stranami konania prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, preto je takéto dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko v čase poskytnutia úveru priemerná výška úroku za novoposkytnuté spotrebiteľské úvery činila výšku 5,80 % a dohodnutá úroková miera medzi stranami konania činila výšku 24,90 %, čo je niekoľkonásobok obvyklej úrokovej miery poskytovanej finančnými inštitúciami v rozhodujúcom období. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd prvej inštancie považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú. Pokiaľ sú úroky neplatné, nemožno ich ďalej moderovať a tým poskytnuté úvery aj revolvingy sú z uvedeného dôvodu bezúročné a bez poplatkov. Záverom súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovi ako právnemu nástupcovi veriteľa preto vzniklo právo iba na zaplatenie nevrátených finančných prostriedkov poskytnutých žalovanému. Právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému sumu 1 100,- eur, z ktorej mu žalovaný vrátil sumu 214,62 eur, preto zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zostávajúcu sumu 885,38 eur vrátane príslušenstva (§ 524 a nasl. Obč. zákonníka) a vo zvyšnej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Keďže žalobca v konaní preukázal, že žalovaného vyzýval na zaplatenie všetkých splátok po doručení oznámenia - listu právneho predchodcu žalobcu zo dňa 24.05.2017, zaviazal žalovaného i na zaplatenie úroku z omeškania zo sumy 885,38 eur vo výške 5% ročne od 30.05.2017 do zaplatenia. Keďže bol žalobca v konaní čiastočne úspešný, z uplatnenej istiny 1 120,25 eur mu súd prvého stupňa priznal sumu 885,38 eur, (čo predstavuje úspech žalobcu v rozsahu 79 %) a v zvyšnej časti súd žalobu zamietol (čo predstavuje úspech žalovaného v rozsahu 21 %). Vzhľadom na uvedené tak súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 58 %.

2. Proti výroku I., III. a IV. rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne rozhodol, že žalobu zamietá a žalovanému prizná voči žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100 %. Poukázal na § 103 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane splatným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. V tejto súvislosti uviedol rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/256/20118 zo dňa 20.02.2019, podľa ktorého v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka sa premlčacia doba práva na zaplatenie zosplatneného dlhu začína skôr, ako dôjde k zosplatneniu dlhu, začína plynúť dodatočne už odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú bol dlh zosplatnený, a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 16Co/95/2018 zo dňa 13.09.2018, podľa ktorého ak zákon vymedzuje podmienku omeškania splátky spotrebiteľa, myslí tým omeškanie v poradí prvej splátky za predpokladu, že táto nebude spotrebiteľom uhradená. Namietal, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nebolo žalovanému doručené. Súčasná judikatúra zastáva názor, že nemožno postúpiť pohľadávku z úveru, ktorý nebol platne zosplatnený. Zastával názor, že pokiaľ žalobca nepreukáže doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti žalovanému, je postup žalobcu neplatný. Ak žalovaný doručenie v rámci svojej procesnej obrany pred súdom prvej inštancie namietal, je na žalobcovi, aby preukázal, že žalovanému oznámenie o zosplatnení skutočne doručil. Následkom nedoručenia oznámenia o zosplatnení je nemožnosť postúpenia úveru, a teda žalobca v konaní nedisponuje aktívnou legitímáciou.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, s rozsudkom súdu prvej inštancie sa v celom rozsahu stotožnil.

4. Ďalšie vyjadrenia k veci podané neboli.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie

je potrebné vo výroku I., III. a IV. zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Súd prvej inštancie vo výroku I. rozsudku žalobe v časti vyhovel, dospel k záveru, že žalobca uplatnil žalobu v rámci zákonnej premlčacej doby (§ 103 veta druhá Občianskeho zákonníka), za čiastočne dôvodný tak považoval nárok žalobcu na uplatnený zosplatnený dlh.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým súd prvej inštancie vo zvyšnej časti žalobu zamietol, nebol odvolateľom spochybnený, nadobudol právoplatnosť a odvolací súd sa ho svojím rozhodnutím nedotýkal.

8. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že žalobu na súd uplatnila D. ako právny nástupca spoločnosti X., nakoľko k 01.01.2018 došlo k zániku spoločnosti X. a to jej rozdelením a následným zlúčením s nástupníckymi spoločnosťami - D. a D. pričom všetky práva a povinnosti z uzatvorenej zmluvy medzi žalovaným a spoločnosťou X.. prevzala D. ako právny nástupca.

9. Dňa 17.06.2020 bola medzi spoločnosťou D. a spoločnosťou V. uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok, predmetom ktorej bola i pohľadávka žalobcu (zosplatnený úver) ako postupcu voči žalovanému ako dlžníkovi.

10. Zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená medzi spoločnosťou X. a žalovaným dňa 16.05.2016. Na základe tejto zmluvy bol žalovanému poskytnutý bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 1 100,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 60-tich mesačných splátkach po 30,66 eur s tým, že termín konečnej splatnosti bol 20.05.2021 a každá splátka bola splatná 20. dňa v mesiaci. Zmluvné strany sa dohodli, že celkové náklady spotrebiteľa sú 739,60 eur. Na úhradu predmetného záväzku žalovaný zaplatil celkom 214,62 eur.

11. V posudzovanej veci je predmetom konania pohľadávka, ktorá bola na žalobcu (V.) postúpená ku dňu 17.06.2020, keď podľa oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 19.06.2020 D. ako postupca postúpila svoju pohľadávku (zosplatnený úver) zo zmluvy uzavretej so žalovaným dňa 16.05.2016.

12. Na to, aby sa súd mohol zaoberať dôvodnosťou uplatneného nároku, musí predovšetkým skúmať, či žalobca je na konanie aktívne vecne legitimovaný. Aktívnou vecnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi procesné právo uplatniť si ten-ktorý konkrétny hmotnoprávny nárok. Preskúvanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (na strane žalobcu) alebo pasívnej (na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009). Je nepostačujúce, aby žalobca v predmetnom súdnom konaní svoju aktívnu vecnú legitimáciu preukázal len oznámením postupcu o postúpení pohľadávky dlžníkovi, je potrebné preukázanie platného postúpenia pohľadávky. Vecnú legitimáciu súd skúma vždy, a to aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta. Žalovaný aktívnu legitimáciu žalobcu výslovne spochybnil až v podanom odvolaní, ktorá skutočnosť však neznamená, že súd sa nemal ex offo otázkou aktívnej vecnej legitimácie zaoberať. V spore o plnenie neuhradenej postúpenej pohľadávky (zosplatneného úveru) je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o postúpení pohľadávky, ak v konaní vyjdú najavo (doručovanie/doručenie/nedoručenie oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru). Z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodiť, že dlžník by nemohol namietať a súd skúmať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. K správnosti týchto záverov sa priklonil aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. IV. ÚS 337/2012-19 zo dňa 03.07.2012.

13. Pokiaľ žalobca v danej veci tvrdí, že pohľadávku nadobudol postúpením od banky, bol povinný preukázať splnenie podmienok platného postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, čo je predpokladom na preukázanie svojej aktívnej vecnej legitimácie, keďže veriteľom v danej veci sa stala D. keď v dôsledku rozdelenia zlúčením spoločnosť X., V. XX XXX XXX (pôvodný veriteľ) zanikla ku dňu 01.01.2018 a D. sa stala jej nástupníckou spoločnosťou. Predmetný záväzkový vzťah vyplývajúci z uzavretej zmluvy o úvere je totiž regulovaný špeciálnou právnou úpravou zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách.

14. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia opomenul ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ktoré upravuje oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Platnosťou postúpenia pohľadávky (celého zosplatneného úveru) na žalobcu sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal z hľadiska ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, neskúmal či oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 24.05.2017 bolo žalovanému doručované a mohlo sa dostať jeho dispozičnej sféry (žalobca žiadne dôkazy neprodukoval), uspokojil sa len s tým, že žalovaný doručenie tohto oznámenia nerozporoval (učinil tak až v odvolacom konaní). Aktívnou legitimáciou žalobcu v konaní sa nevysporiadal.

15. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhnuté dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom. S prihliadnutím na účel sledovaným citovaným ustanovením (zamedzenie tomu, aby odvolací súd bol prvou skutkovou inštanciou) ho treba vykladať tak, že tento dôvod je naplnený aj vtedy, keď súd prvej inštancie síce dokazovanie formálne vykoná, avšak kvôli svojmu nesprávnemu záveru ho vôbec nezhodnotí. V prerokovanej veci ide o taký prípad, pretože súd prvej inštancie sa aktívnou legitimáciou žalobcu uplatňujúceho nárok z postupovanej pohľadávky nezaoberal, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie predčasné, a teda nesprávne s tým, že vykonanie hodnotenia aktívnej legitimácie prvýkrát odvolacím súdom nie je účelné a robilo by z odvolacieho súdu v podstate prvú (skutkovú) inštanciu.

16. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, vrátane súvisiacich výrokov o trovách konania, zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Úlohou súdu prvej inštancie bude zaoberať sa predovšetkým tým, či žalobca preukáže splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie bankovej pohľadávky (celého zosplatneného úveru) z hľadiska ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo 26/2017, sp. zn. 1Cdo 147/2017, sp. zn. 1Cdo 136/2019) a až následne vyhodnotiť nárok žalobcu na uplatnené plnenie. V novom rozhodnutí prvoinštančný súd rozhodne zároveň aj o náhrade trov konania vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

18. Pokiaľ ide o ďalšie odvolacie námietky, odvolací súd uvádza, že z tvrdení žalobcu vyplýva, že k zosplatneniu dlhu pristúpil po tom, ako listom (predžalobnou upomienkou) zo dňa 26.03.2017 vyzval žalovaného, aby bezodkladne uhradil nedoplatok na splátkach v celkovej výške 91,98 eur a zároveň ho upozornil, že ak nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci január 2017 do 05.05.2017, bude veriteľ oprávnený úver zosplatiť. Súd prvej inštancie mal za to, že zásielka sa dostala do dispozície žalovaného (doručenie fikciou), keďže zásielku si v úložnej dobe neprevzal, ktorú skutočnosť žalovaný nepopiera. Spoločnosť X. listom zo dňa 24.05.2017 mala žalovanému oznámiť, že vyhlásila okamžitú splatnosť úveru, doručovanie/doručenie tohto oznámenia žalovanému žalobca nepreukázal a žalovaný doručenie oznámenia namietal v podanom odvolaní, tvrdil, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti mu nebolo doručené. Nakoľko žalovaný poprel doručenie vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, bol žalobca povinný podoprieť svoje tvrdenia dôkazmi, nakoľko platí, že banka je v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách oprávnená postúpiť tretej osobe len pohľadávku resp. jej časť, ktorá bola v čase postúpenia splatná. Z obsahu spisu vyplýva, že žaloba spolu s prílohami bola žalovanému doručená dňa 28.07.2020 (úprava z čl. 32 realizovaná nebola) a k postúpeniu pohľadávky malo dôjsť ku dňu 17.06.2020, preto nie je možné uplatniť premisu, že žalovaný sa mohol o zosplatnení dlhu právnym predchodcom žalobcu dozvedieť s doručenej žaloby s prílohami.

19. Čo sa týka zosplatnenia dlhu vo vzťahu k námietke žalovaného o premlčaní nároku, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že zosplatnenie dlhu nie je povinnosťou veriteľa, ale je jeho právom, pričom veriteľ toto právo môže využiť (pri dodržaní trojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) pri ktorejkoľvek neuhradenej splátke, teda môže zosplatiť dlh pre neuhradenie ktorejkoľvek zo splátok, ktorých splatnosť nastala aspoň tri mesiace pred vyhlásením predčasnej splatnosti dlhu. Pokiaľ veriteľ dlh zosplatiť, ust. § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka viaže začiatok premlčacej doby na dátum zročnosti tej nesplnenej splátky, pre ktorej nesplnenie sa stal zročným celý dlh. Nie je teda právne relevantné, s ktorou splátkou je dlžník v omeškaní, právne významná je skutočnosť, pre ktorú neuhradenú splátku (pri dodržaní ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) veriteľ dlh zosplatiť.

20. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

21. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).